

Skladník s červeným nosem
(Charles Bukowski, 1966)

Když jsem potkal Randalla Harrise poprvé, bylo mu dvačtyřicet a žil s šedovlasou ženou, nějakou Margie Thompsonovou. Margii bylo pětačtyřicet a nebyla žádný zázrak. Redigoval jsem tehdy malý časopis *Mad Fly* a přišel jsem za ním, abych z něj vytáhl nějaké příspěvky.

Randall byl známý jako samotář, ochlasta, hrubý a zatrpklý člověk, ale jeho básně byly syrové, drsné a upřímné, prosté a divoké. Nikdo tehdy nepsal jako on. Dělal skladníka ve skladišti s náhradními díly pro auta.

Seděl jsem naproti Randallovi a Margii. Bylo čtvrt na osm a Harris se už opil pivem. Postavil přede mě láhev. O Margii Thompsonové jsem již slyšel. Byla to komunistka, ještě ze staré školy, spasitelka světa, dobroditelka. Bylo k podivu, co pohledávala u Randalla, který na všechno kašlal a taky to přiznával. „Chci fotit sračky,“ řekl mi, „to je můj kumšt.“

Randall začal psát v osmatřiceti. Ve dvačtyřiceti, kdy měl za sebou tři sešitky básniček (*Smrt je hnusnější čuba než má vlast, Moje máma píchala s andělem a Řádně nasraný koně šílenství*), se mu začínalo dostávat, jak se říká, kritického uznání. Psáním ale nic nevydělal a říkal: „Nejsem nic než skladník s pořádnou dávkou smutku.“ Žili s Margií ve staré barabizně v Hollywoodu, a on byl skutečně podivín. „Prostě nemám rád lidi,“ říkal. „Hele, Will Rogers jednou řekl: 'Nikdy jsem nepotkal člověka, kterého bych neměl rád.' Já jsem nikdy nepotkal člověka, kterýho bych měl rád.“

Randall byl ale vtipný, uměl se smát sobě i své bolesti. Byl to ošklivý chlap s velkou hlavou a pomláceným obličejem – jedině nos jako by unikl celkové zkáze. „Nemám v nose žádný kosti, je jako z gumy,“ vysvětlil mi. Nos byl dlouhý a červený.

Slyšel jsem o Randallovi různé historky. Prý rozbíjel okna a lahve o zeď. Byl to hnusný ožrala. Míval období, kdy nikomu neotvíral a nebral telefon. Neměl televizi, jenom malé rádio, a poslouchal pouze klasiku - dost divné na drsnáka jako on.

Míval také období, kdy telefon obalil toaletním papírem, aby nezvonil. Nechával ho tak měsíce. Nač ho tedy měl? Vzdělání měl chabé, ale zjevně přečetl většinu nejlepších autorů.

„Tak jo, sráči,“ řekl mi, „ty se asi dost divíš, co s ní vlastně dělám?“ a ukázal na Margii.

Neodpověděl jsem.

„Je dobrá v posteli,“ řekl, „a dělá mi to jako málokterá na západ od St. Louis.“

A tenhle chlap napsal ženě, která se jmenovala Annie, čtyři nebo pět krásných milostných básní. Bylo s podivem, jak to všechno šlo dohromady.

Margie jenom seděla a šklebila se. Taky psala básně, ale za moc nestály. Chodila týdně na dva kursy, ale nebylo to vidět. „Takže ty chceš nějaký básničky?“ zeptal se.

„Jo, rád bych se na nějaké podíval.“

Harris šel ke skříni, otevřel ji a vytáhl několik potrhaných a pomačkaných papírů. Podal mi je.

„To jsem napsal dneska v noci.“ Pak šel do kuchyně a vrátil se s dvěma novými pivy. Margie nepila.

Začal jsem číst. Byla to síla. Mlátil pořádně do stroje, a slova proto vypadala, jako by je do papíru vyryl. Síla jeho psaní mě vždy ohromovala. Zdálo se, že říká všechny ty věci, které máme na srdci všichni, ale přitom jsme na ně nikdy nepomysleli.

„Ty básně jsou dobré,“ pochválil jsem ho. „Fajn,“ řekl. „Napij se.“

Když jste k němu přišli, museli jste pít. Harris kouřil jednu cigaretu za druhou. Nosil plandavé bavlněné kalhoty o dvě čísla větší a staré košile, které byly vždycky rozdrbané. Měl asi metr osmdesát a skoro metrák, samé pивní sádlo. Ramena měl svěšená a zíral na vás přimhouřenýma očima. Dobré dvě a půl hodiny jsme nasávali a pokoj byl už celý zakouřený.

Harris si najednou stoupl a vyjel: „Táhni do prdele, ty sračko, ekluješ se mi“

„Klid, Harrisí . . . “

„Řekl jsem HNED, ty zmrde!“

Vstal jsem, vzal básně a šel.

Vrátil jsem se do toho činžáku za dva měsíce s několika výtisky *Mad Fly*. Otiskl jsem všech deset básní. Otevřela mi Margie. Randall nebyl doma.

„Je v New Orleansu,“ oznámila mi, „myslím, že teď dostal šanci. Jack Teller mu chce vydat knížku, ale chce ho nejdřív vidět. Teller řekl, že nevydá nikoho, kdo se mu nebude líbit. Zaplatil mu letenku tam i zpět.“

„Randall není zrovna moc okouzlující,“ poznamenal jsem. „Uvidíme,“ řekla Margie. „Teller taky chlastá a seděl. Může z nich být dobrá dvojka.“

Teller vydával časopis *Rifraff* a měl vlastní tiskařský stroj. Dělal to moc pěkně. Poslední číslo *Rifraffu* mělo na obálce Harrisovu ošklivou tvář, jak nasává pivo. Uvnitř byla řada jeho básní.

Rifraff byl v té době uznáván jako literární magazín číslo jedna. Harrise si začalo všímat víc lidí. Byla to pro něj dobrá šance, pokud ji ale nepokazí svými sprostými řečmi a opileckým chováním. Než jsem odešel, Margie se mi svěřila, že čeká s Harrisem dítě. Jak už jsem řekl, bylo jí pětadvacet.

„Co na to řekl?“

„Nevypadal, že by se ho to nějak dotklo.“ Odešel jsem.

Kniha vyšla ve 2000 výtiscích. Byla pěkně vytištěná. Obal byl z irského korku. Stránky byly různobarevné, mimořádně kvalitní papír. Text byl vysazen neobvyklým typem a do něj byly zařazeny Harrisovy perokresby. Teller ale neměl na honorář. On i jeho žena se jen taktak drželi nad vodou. Za deset let se na sběratelském trhu bude kniha prodávat za 75 dolarů. Harris se mezitím vrátil k práci skladníka.

Když jsem se asi po čtyřech nebo pěti měsících zastavil, Margie byla pryč.

„Už je to dlouho,“ řekl Harris. „Vem si pivo.“ „Co se stalo?“

„No, když jsem se vrátil z New Orleansu, napsal jsem několik povídek. Když jsem byl v práci, šumovala mi ve věcech. Pár si jich přečetla a nelíbilo se jí to.“

„O čem byly?“

„Ále, přečetla si něco o tom, jak lezu v New Orleansu s pár ženskejma do postele.“

„A byla to pravda?“ zeptal jsem se. „Jak to vypadá s Mad Fly?,“ řekl.

Když se dítě narodilo, byla to holčička a dali jí jméno Naomi Louise Harrisová. Žila s matkou v Santa Monice a Harris za nimi jednou týdně jezdil. Platil na ni a dál chlastal pivo. Pak jsem se dověděl, že má jednou týdně sloupek v undergroundových novinách *L.A. Lifeline*. Nazval ho *Črty prvotřídního maniaka*. Jeho próza byla stejná jako jeho poezie - neukázněná, protispolečenská a lenivá.

Harris si nechal narůst delší vlasy a bradku. Když jsem ho viděl příště, žil s pětadvacíletou ženou, krásnou rudovláskou Susan. Pracovala v obchodě s výtvarnými potřebami, malovala a hrála hezky na kytaru. Také občas pila s Harrisem pivo. To Margie nikdy nedělala. Byt se zdál čistší. Když Harris dopil láhev, místo na podlahu ji hodil do papírového pytle. Přesto byl stále hnusný ožrala.

„Píšu román,“ řekl mi, „a občas předčítám na okolních univerzitách básně. Mám taky jednu nabídku z Michiganu a z Nového Mexika. Nabízejí dost prachů. Čtu nerad, ale jde mi to. Udělám jim show a taky něco dobré poezie.“

Harris začal také malovat. Moc to neuměl. Maloval jako pětileté dítě opilé vodkou, ale podařilo se mu prodat pár obrázků za 40 nebo 50 dolarů. Řekl mi, že pomýšlí na to dát v práci výpověď. Po třech týdnech to také udělal, aby mohl číst v Michiganu. Dovolenu si už vybral na výlet do New Orleansu.

Pamatuji se, jak jednou přísahal: „Nikdy nebudu těm hajzlům číst, Chinaski. To radši chcípnu. Je to jenom marnivost, člověk se prodává.“ Nepřipomínal jsem mu to.

Jeho román *Zaživa mrtvý všemu světu na očích* vydalo malé, nicméně prestižní nakladatelství, které platilo obvyklé honoráře. Recenze byly dobré, až na jednu v *The New York Review of Books*. Harris byl ale pořád ten samý hnusný opilec a měl kvůli tomu mnoho bitek se Susan.

Nakonec ho po jedné hrozné pitce, kdy bláznil a ječel po celou noc, Susan opustila. Viděl jsem ho pár dní po jejich rozchodu. Byl podivně tichý a vůbec ne nepříjemný.

„Miloval jsem ji, Chinaski,“ řekl mi. „Kámo, nezmáknu to.“

„Zmákneš, Randalle. Uvidíš. Zmákneš to. Lidský tvor vydrží víc, než si myslíš.“

„Hovno,“ řekl. „Věřím, že máš pravdu. Ta rána je ale ve mně. Hodně dobrých chlapů skončilo kvůli ženský pod mostem. Ony to necítí tak jako my.“

„Cítí. Jenom už prostě nemohla vystát to tvoje chlastání.“ „Do prdele, většinu věcí napíšu ožralej.“

„To je tajemství?“

„Jo, k hovnu. Za střízlivýho stavu jsem jenom skladník a moc mi to nejde . . .“

Nechal jsem ho tam shrbeného nad pivem.

Zastavil jsem se po třech měsících. Harris bydlel pořád ve stejném činžáku. Představil mi Sandru, pohlednou blondýnku. Bylo jí sedmadvacet. Její otec byl soudce nejvyššího soudu a ona vystudovala University of Southern California. Kromě toho, že byla pěkně roslá, měla v sobě chladný odstup, který ostatním Randallovým ženám chyběl. Pili láhev dobrého italského vína.

Randallova bradka se změnila v plnovous a narostly mu vlasy. Měl nové šaty podle poslední módy. Boty za 40 dolarů, nové hodinky a hubenější tvář, čistší nehty . . . ale nos měl pořád červený od pití vína.

„Tento víkend se s Randallem stěhujeme do West LA,“ řekla Sandra. „Tady je to špinavé.“

„Napsal jsem tu hromadu dobrých věcí,“ řekl.

„Randalle, drahoušku,“ pravila, „není to místem, to přece píšeš ty. Myslím, že bychom mohli pro Randalla sehnat práci, tři dny v týdnu učit.“

„Neumím učit.“

„Miláčku, ty je můžeš naučit všechno.“ „Nasrat,“ řekl.

„Uvažuje se o zfilmování Randallovy knihy. Viděli jsme scénář. Je moc dobrý.“

„Tak film?“ řekl jsem.

„Není moc šancí,“ řekl Harris.

„Miláčku, už se na tom pracuje. Věř přeci alespoň trochu.“ Dal jsem si s nimi ještě sklenici vína a šel. Sandra byla docela pěkná holka.

Nedostal jsem Randallovu novou adresu a ani jsem se po ní nepídil. Asi po roce jsem četl recenzi filmu *Květina před branami pekla* natočeného podle Randallova románu. Recenze byla dobrá a Randall se ve filmu dokonce i mihl.

Šel jsem se na film podívat. Udělali to dobře. Harris vypadal trochu trpčeji, než když jsem ho viděl naposled. Rozhodl jsem se ho vyhledat. Po chvíli pátrání jsem jednou večer zaklepal na dveře jeho chaty v Malibu. Otevřel mi Randall.

„Chinaski, ty starej pse,“ řekl. „Pojď dál.“

Na pohovce seděla krásná dívka. Vypadala na devatenáct a krása z ní přímo vyzařovala. „To je Karilla,“ řekl. Pili láhev drahého francouzského vína. Sedl jsem si k nim a také si nalil. Vypil jsem pár sklenic. Na stole se objevila další láhev. Harris se neopil, nebyl hnusný a ani tolik nekouřil.

„Pracuju na hře pro Broadway,“ řekl mi. „Povídají, že divadlo umírá, ale něco pro ně mám. Zajímá se o to jeden z předních producentů. Teď předělávám poslední dějství. Je to dobré médium. V dialozích jsem byl vždycky skvělý, vždyť víš.“

„Jo. Odešel jsem asi v půl dvanácté. Příjemně jsme si popovídali . . . Harrisovi začaly prokvétat spánky a „hovno“ řekl asi jenom čtyřikrát nebo pětkrát.“

Hra *Odstřel otce, odstřel Boha, odstřel toto představení* měla úspěch. V počtu repríz patřila v dějinách Broadwaye k těm nejúspěšnějším. Bylo v ní vše: něco pro revolucionáře, něco pro reakcionáře, něco pro milovníky komedie, něco pro milovníky dramatu, dokonce i troška pro intelektuály, a přitom to stále dávalo smysl. Randall Harris se přestěhoval z Malibu do většího apartmá nahoře v Hollywood Hills. Psalo se o něm v novinách.

Dal jsem si tu práci a zjistil, kde bydlí. Bylo to třípatrové sídlo s výhledem na Los Angeles a Hollywood.

Zaparkoval jsem, vystoupil z auta a šel po cestě k vratům. Bylo kolem půl deváté večer, chladno, již téměř zima; byl úplněk, svěží vzduch a jasno.

Zazvonil jsem. Čekal jsem dlouho. Konečně se vrata otevřela. Byl to sluha. „Přejete si, pane?“ zeptal se.

„Henry Chinaski přišel za Randallem Harrisem,“ řekl jsem. „Chvilku strpení, pane.“ Potichu zavřel vrata a já čekal. Trvalo to dlouho. Pak se sluha vrátil. „Je mi líto, pane, ale pan Harris si nepřeje být v tuto dobu rušen.“

„Ano, chápu.“

„Chcete mu něco vyřídit, pane?“ „Vyřídit?“

„Ano, nějaký vzkaz.“

„Jo, tak mu řekněte, že mu blahopřeji.“ „Že mu blahopřejete? Nic víc?“

„Ano, to je všechno.“ „Dobrou noc, pane.“ „Dobrou noc.“

Šel jsem k autu a nasedl. Nastartoval jsem a dlouho sjížděl z kopců. Měl jsem s sebou staré číslo *Mad Fly*, které jsem si chtěl nechat podepsat. Bylo to to číslo s deseti Randallovými básničkami. Asi měl nějakou práci. Napadlo mě, že by mi to možná podepsal, kdybych mu to poslal s ofrankovanou obálkou.

Bylo teprve devět. Ještě byl čas jít někam jinam.

